

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ЈАВНО КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ПУТ“, НОВИ САД**

**Број: 400-2527/2018-06
Београд, 26. март 2019. године**

САДРЖАЈ:

1. УВОД.....	2
2. НЕПРАВИЛНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	3
2.1. Примена одредби Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.....	3
2.1.1 Примена основице и коефицијената приликом обрачуна и исплате зарада запослених.....	3
2.2. Примена одредби Закона о раду.....	4
2.2.1 Прерасподела радног времена запослених у Предузећу.....	4
2.2.2 Обрачун и исплата помоћи породиљама и породици новорођеног детета.....	6
2.3. Примена одредби Закона о порезу на доходак грађана и одредби Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.....	7
2.3.1 Обрачун и исплата пореза на зараде и доприноса за обавезно социјално осигурање на име издвојених средстава за превенцију радне инвалидности и за културно-спортско рекреативне активности.....	7
2.3.2 Обрачун и исплата доприноса за обавезно социјално осигурање за исплате накнада трошкова погребних услуга у случају смрти осталих чланова породице.....	8
2.4. Усклађеност општих и појединачних аката којима су уређена права и обавезе запослених са одредбама Закона о раду.....	9
2.4.1. Усклађеност уговора о раду са одредбама Закона о раду.....	9
2.4.2. Распоређивање запослених према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији послова у ЈКП „Пут“ Нови Сад.....	9
3. МИШЉЕЊЕ.....	10

1. УВОД

У Извештају о ревизији правилности пословања у делу примене закона који регулишу обрачун и исплату зарада код Јавно комуналног предузећа „Пут“, Нови Сад за 2017. годину број: 400 - 2527/2018 - 06/8 од 5. децембра 2018. године, Државна ревизорска институција (у даљем тексту: Институција) је издала закључак да ЈКП „Пут“ Нови Сад, у 2017. години, није у потпуности ускладило обрачун и исплату зарада са прописима који регулишу обрачун и исплату зарада код јавно комуналних предузећа.

С обзиром да све откривене неправилности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од Јавно комуналног предузећа „Пут“, Нови Сад (у даљем тексту: Предузеће) захтевала достављање одазивног извештаја.

Предузеће је у добијеном року од 90 дана доставило одазивни извештај, који је потписом и печатом оверило одговорно лице Радојичић Душан, директор. У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених неправилности.

У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај, оценили веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо неправилности, које су обелодањене у ревизорском извештају и које су захтевале отклањање,
- резимирамо мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕПРАВИЛНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1. Примена одредби Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава

2.1.1 Примена основице и коефицијената приликом обрачуна и исплате зарада запослених

2.1.1.1 Опис неправилности

У Предузећу, цена рада за месец октобар 2014. године, у време ступања на снагу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, износила је 19.360 динара (брutto) и иста је умањена за 10%, што је износило 17.424 динара. Тако умањена основица за обрачун и исплату зарада запослених примењена је и у ревидираном периоду, чиме Предузеће није поступило у складу са чланом 3. став 2. и чланом 5. став 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, јер није умањена основна нето зарада, како је прописано одредбама овог закона. Због оваквог начина обрачуна, основна зарада свих запослених у Предузећу је обрачуната и исплаћена у већем, укупном бруто износу од 2.391.883 динара.

У уговорима о раду појединих запослених, утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату зарада који су виши од оних који би им припали доследном применом члана 36. Колективног уговора од 20. јула 2015. године, док је појединим запосленима зарада за одређене месеце исплаћена према вишем коефицијенту, од оног који је утврђен тада важећим уговором о раду. Применом увећаних коефицијената за одређен број запослених обрачуната је и исплаћена основна зарада у вишем укупном бруто износу од 310.266 динара.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

Прегледом достављеног Одазивног извештаја број 1200-2149 од 8. марта 2019. године, утврђено је следеће:

Предузеће је образложило, да је у циљу отклањања наведене неправилности, применило одговарајућу основицу за обрачун и исплату зараде запосленима, полазећи од исплате зарада за јануар 2019. године, на начин што је умањило основну нето зараду за 5% сходно изменама наведеног Закона, које су ступиле на снагу од 1. јануара 2019. године, чиме је поступило у складу са чланом 3. став 2. и чланом 5. став 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, односно чланом 1. став 2. Закона о изменама и допуни Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Предузеће је закључило анексе уговора о раду са запосленима којима су утврђени увећани коефицијенти за обрачун и исплату зарада и исте ускладило са висином коефицијената датим у општем акту.

У прилогу Одазивног извештаја достављени су следећи докази о предузетој мери:

- 1) Рекапитулација зараде запослених за јануар 2019. године;
- 2) Обрачуни зарада запослених за месец јануар 2019. године;
- 3) Оверен образац обрачуна и исплате зарада (ЗИП-1) за јануар 2019. године;
- 4) Извод банке број 29 од 14. фебруара 2019. године;
- 5) Извод из појединачне пореске пријаве за јануар 2019. године уз обавештење о поднетој појединачној пореској пријави;
- 6) Анекси уговора о раду за поједине запослене потписани од стране запосленог и директора Предузећа.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.2. Примена одредби Закона о раду

2.2.1 Прерасподела радног времена запослених у Предузећу

2.2.1.1 Опис неправилности

Сагласно члану 57. Закона о раду и члану 16. став 1. Колективног уговора за ЈКП „Пут“ Нови Сад од 20. јула 2015. године, директор Предузећа је, дана 31. децембра 2016. године, донео Одлуку о увођењу прерасподеле радног времена ради рационалнијег коришћења радног времена и извршења одређених послова у утврђеним роковима у периоду редовног и зимског одржавања путева од 12. јануара до 12. октобра 2017. године, а по истеку ове, дана 13. октобра 2017. године, донета је нова одлука којом се прерасподела радног времена продужава и за период од 13. октобра 2017. године до 13. јула 2018. године. Поједини запослени остварили су знатан број часова рада у прерасподели радног времена, при чему им се и часови рада за време државног празника који су нерадни дани и за које је плаћена накнада за рад у висини просечне зараде у претходних 12 месеци у складу са чланом 114. став 1. Закона о раду, убрајају у часове за прерасподелу радног времена, иако их запослени нису провели на раду, чиме се неосновано увећава број сати за прерасподелу радног времена. Остварен знатан број сати рада код појединих запослених се кумулира и преноси у наредни период, тако да су, на дан истека Одлуке - 12. октобра 2017. године, поједини запослени остварили преко 200, па чак и 2.000 сати рада. С друге стране, поједини запослени користе „слободне дане“, а да и нису имали остварене часове рада као основ за коришћење слободних дана.

Такође је утврђено да одређени запослени обављају рад који траје дуже од 60 часова недељно, док постоји и запослени који је у одређеним месецима радио у континуитету без коришћења права на недељни одмор, што није у складу са чланом 57. став 5. и чланом 67. став 4. Закона о раду.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања

Прегледом достављеног Одазивног извештаја број 1200-2149 од 8. марта 2019. године, утврђено је следеће:

Предузеће је образложило, да је у циљу отклањања наведене неправилности, донело Одлуку о измени Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова број 1200/8422-2 од 20. фебруара 2019. године, као и Одлуку о измени правилника о евидентирању радног времена путем идентификационе бесконтактне електронске картице број 1200/2980-1 од 20. фебруара 2019. године.

Изменом Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова, омогућен је увид и контрола недељних извештаја евидентичара радног времена, запосленом који је распоређен на радно место стручни сарадник II за јавне набавке, на начин да је исти овлашћен да:

- контролише укупно радно време запослених у току периода прерасподеле радног времена тако да не буде дуже од 60 часова недељно, односно да се запосленом који ради дуже од просечног радног времена, остварени сати обрачунавају и исплаћују као прековремени рад, а „слободне дане“ користе у оквиру периода за које се врши прерасподела радног времена;
- контролише да запослени који ради у току прерасподеле радног времена има право на недељни одмор у оквиру 24 сата у непрекидном трајању од 12 часова;
- контролише да дневно радно време запослених који су обухваћени одлуком о прерасподели радног времена не може бити дужи од 12 часова, осим уз сагласност запослених;
- контролише да запослени који ради са пуним радним временом (40 часова недељно) може и по основу прерасподеле радног времена да ради још 20 часова недељно;
- врши анализу остварених часова рада запослених током периода прерасподеле радног времена који су остварили већи број часова рада од просечног радног времена, да ли ти часови представљају прековремени рад или су их запослени требали користити као „слободне дане“;
- врши контролу прерасподеле радног времена тако да укупно радно време запосленог у периоду од шест месеци у току календарске године у просеку не буде дуже од пуног радног времена;
- врши контролу прековремених часова, при чему исти не може да траје дуже од 8 часова недељно нити дуже од 4 часа дневно по запосленом.

У прилогу Одазивног извештаја достављени су следећи докази о предузетој мери:

- 1) Анекс Уговора о раду запосленог распоређеног на радно место стручни сарадник II за јавне набавке;
- 2) Одлуку о измени Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова број 1200/8422-2 од 20. фебруара 2019. године;
- 3) Одлуку о измени правилника о евидентирању радног времена путем идентификационе бесконтактне електронске картице број 1200/2980-1 од 20. фебруара 2019. године

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.2.2 Обрачун и исплата помоћи породиљама и породици новорођеног детета

2.2.2.1 Опис неправилности

У периоду од јануара до септембра 2017. године, Предузеће је исплатило помоћ запосленим породиљама или породици новорођеног детета у укупном износу од 116.225 динара, који представља износ од 20% просечне зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике, у месецу који претходи исплати солидарне помоћи, чиме није поступило у складу са чланом 65. Колективног уговора за ЈКП „Пут“ Нови Сад, којим је утврђено да Предузеће, по рођењу детета, породици новорођеног детета треба да исплати за:

- прво дете, једнократну помоћ у висини од $\frac{1}{2}$ просечне зараде;
- друго дете, једнократну помоћ у висини $\frac{3}{4}$ просечне зараде;
- треће дете, једнократну помоћ у висини 1 просечне зараде, при чему се под просечном зарадом сматра просечна зарада по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку органа надлежног за послове статистике, у месецу који претходи месецу исплате.

2.2.2.2 Исказане мере исправљања

Прегледом достављеног Одазивног извештаја број 1200-2149 од 8. марта 2019. године, утврђено је следеће:

Предузеће је образложило, да је у циљу отклањања наведене неправилности, извршило исплату разлике на име једнократне помоћи запосленим породиљама или породици новорођеног детета којима је, у ревидираном периоду, уплаћен мањи износ по овом основу.

Уплата је извршена за укупно девет запослених у бруто износу од 461.640 динара, са припадајућим порезом на доходак грађана. Предузеће је обрачунало и уплатило и камату за неблаговремено плаћене јавне приходе у износу од 6.914 динара.

У прилогу Одазивног извештаја достављени су следећи докази о предузетој мери:

- 1) Решења директора о исплати разлике једнократне помоћи запосленим породиљама или породици новорођеног детета за сваког запосленог којима је извршена исплата;
- 2) Извод банке број 228 од 27. новембра 2018. године којим се потврђује да је извршена исплата по овом основу;
- 3) Рекапитулација обрачуна једнократне помоћи по запосленом;
- 4) Извод из појединачне пореске пријаве за порез и доприносе по одбитку.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.3. Примена одредби Закона о порезу на доходак грађана и одредби Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

2.3.1 Обрачун и исплата пореза на зараде и доприноса за обавезно социјално осигурање на име издвојених средстава за превенцију радне инвалидности и за културно-спортско рекреативне активности

2.3.1.1 Опис неправилности

Чланом 62. став 1. тачка 1) и 2) Колективног уговора за ЈКП „Пут“ Нови Сад утврђено је да Предузеће, издваја средства у висини од 0,10% од масе средстава исплаћених на име зарада за културно/спортско рекреативне активности и у износу од 0,40 % за потребе превенције радне инвалидности и бањског лечења и уплаћује репрезентативним синдикатима, сразмерно броју чланова. По овим основама, у 2017. години, Предузеће је извршило издвајања из сопствених средстава и уплатило синдикалној организацији средства у укупном износу од 1.153.876 динара, али није предочен списак лица, како би се утврдило који запослени су овај вид превентивне мере заштите здравља користили током ревидираног периода.

Плаћање расхода запосленима по овим основама сматра се зарадом, према одредбама члана 14. став 1. Закона о порезу на доходак грађана на коју је Предузеће било дужно да обрачуна и плати порез на зараде, као и припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање, прописане чланом 13. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

2.3.1.2 Исказане мере исправљања

Прегледом достављеног Одазивног извештаја број 1200-2149 од 8. марта 2019. године, утврђено је следеће:

Предузеће је образложило, да је у циљу отклањања наведене неправилности, извршило обрачун и уплату припадајућег пореза на зараде и доприноса за обавезно социјално осигурање за издвојена средства за превенцију радне инвалидности и културно - спортске рекреативне активности и то: порез на зараде у укупном износу од 164.604 динара, доприносе за обавезно социјално осигурање у укупном износу од 622.204 динара, као и камату за неблаговремено плаћене јавне приходе у износу од 151.006 динара.

Предузеће је предочило списак запослених - чланова Синдиката запослених у комунално – стамбеној делатности ЈКП „Пут“ и КСВ Независног синдиката ЈКП „Пут“ који су користили средства из фонда за превенцију радне инвалидности.

У прилогу Одазивног извештаја достављени су следећи докази о предузетој мери:

- 1) Табеларни преглед запослених са обрачунатим износима пореза на зараде и доприноса за обавезно социјално осигурање;
- 2) Изводи банке којима се доказује да је извршена уплата пореза на зараде и доприноса за обавезно социјално осигурање (извод АИК банке број 214/6.новембар 2018., 215/7. новембар 2018. године, 250/27.децембар 2018. године, 251/28.децембар 2018. године, 252/31.децембар 2018. године, извод банке Intesa 28. децембар 2018. године);
- 3) Налази лекара за запослене и авансни рачуни од специјалистичких болница, домова здравља;
- 4) Извод из појединачне пореске пријаве за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање.

2.3.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.3.2 Обрачун и исплата доприноса за обавезно социјално осигурање за исплате накнада трошкова погребних услуга у случају смрти осталих чланова породице

2.3.2.1 Опис неправилности

Према члану 60. Колективног уговора за ЈКП „Пут“ Нови Сад, Предузеће је дужно да у случају смрти запосленог или члана његове уже породице исплати породици, односно запосленом новчану помоћ тј. накнаду у висини трошкова погребних услуга према приложеном рачуну, а највише до 100% висине неопорезивог износа. Накнада трошкова за случај смрти осталих чланова породице, предвиђена општим актом као друго примање представља зараду у смислу члана 105. став 3. Закона о раду, те уколико се исплаћује до висине неопорезивог износа, Предузеће је у обавези да обрачуна и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање, како је прописано чланом 13. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Предузеће није у ревидираном периоду, за извршене исплате накнада трошкова погребних услуга у случају смрти осталих чланова породице запослених у укупном износу од 388.356 динара, обрачунало и платило доприносе за обавезно социјално осигурање.

2.3.2.2 Исказане мере исправљања

Прегледом достављеног Одазивног извештаја број 1200-2149 од 8. марта 2019. године, утврђено је следеће:

Предузеће је образложило, да је у циљу отклањања наведене неправилности, извршило обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање по основу исплаћених накнада појединим запосленима по основу погребних трошкова за остале чланове породице у укупном износу од 177.272 динара, као и камату за неблаговремено плаћене јавне приходе у износу од 25.172 динара.

У прилогу Одазивног извештаја достављени су следећи докази о предузетој мери:

- 1) Табеларни преглед запослених са обрачунатим износима доприноса за обавезно социјално осигурање;
- 2) Изводи банке којима се доказује да је извршена уплата пореза на зараде и доприноса за обавезно социјално осигурање (извод АИК банке број 229/28. новембра 2018. године, 243/18. децембар 2018. године, 244/19. децембар 2018. године);
- 3) Извод из појединачне пореске пријаве за обрачун доприноса за обавезно социјално осигурање.

2.3.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.4. Усклађеност општих и појединачних аката којима су уређена права и обавезе запослених са одредбама Закона о раду

2.4.1. Усклађеност уговора о раду са одредбама Закона о раду

2.4.1.1 Опис неправилности

Уговори о раду закључени на одређено време са запосленима садрже означање врсте радног односа, временску одредницу дужине трајања радног односа, али не и основ закључења ових уговора, што није у складу са чланом 33. став 1. тачка 7) Закона о раду.

Уговори о раду запослених која раде на пословима, која су Актом о процени ризика из септембра 2013. године и његовим каснијим изменама, утврђени као радна места са повећаним ризиком, не садрже елементе за утврђивање увећане зараде, нити назначење акта којим су та права утврђена у моменту закључења уговора, што није у складу са чланом 33. став 1. тачка 11), у вези става 2. истог члана Закона о раду.

2.4.1.2 Исказане мере исправљања

Прегледом достављеног Одазивног извештаја број 1200-2149 од 8. марта 2019. године, утврђено је следеће:

Предузеће је образложило, да је у циљу отклањања наведене неправилности, сачинило анексе уговора о раду са запосленима на одређено време у које су унети основ за заснивање радног односа на одређено време.

Такође, сачињени су и анекси уговора о раду са запосленима на неодређено време у које су унети елементи за утврђивање увећане зараде у висини од 3% за радна места за које је Актом о процени ризика одређено да спадају у радна места са повећаним ризиком, а све у складу са чланом 45. Колективног уговора ЈКП „Пут“ Нови Сад.

У прилогу Одазивног извештаја достављени су следећи докази о предузетој мери:

- 1) Анекси уговора о раду са запосленима на одређено и неодређено време.

2.4.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.4.2 Распоређивање запослених према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији послова у ЈКП „Пут“ Нови Сад

2.4.2.1 Опис неправилности

Поједини запослени у Предузећу распоређени су на радна места за која не испуњавају услове за рад, док је на појединим радним местима распоређен већи број извршилаца од предвиђеног броја, што није у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у ЈКП „Пут“ Нови Сад (у даљем тексту: акт о систематизацији). У достављеним персоналним досијеима појединих запослених не налазе се докази о њиховој стручној спреми

и/или докази о испуњавању других услова прописаних наведеним актом (специјалистички испити, сертификати, дозволе за руковање одређеним машинама или возилима), а чланом 26. став 1. Закона о раду, прописано је да је кандидат дужан да, приликом заснивања радног односа, послодавцу достави исправе и друге доказе о испуњености услова за рад на пословима за које заснива радни однос, који су утврђени у акту о систематизацији.

Актом о систематизацији од 30. јуна 2016. године и каснијим изменама и допунама, утврђен је број извршилаца, али је на појединим радним местима распоређено више лица од броја који је утврђен овим актом. С друге стране, Предузеће је у овом акту, на појединим радним местима број извршилаца означио са нулом, због чега је нејасно шта се хтелo постићи утврђивањем радног места и описа послова без броја извршилаца. Сходно наведеном, Предузеће није поступило у складу са чланом 24. став 1. и 2., као и чланом 26. став 1. Закона о раду.

2.4.2.2 Исказане мере исправљања

Прегледом достављеног Одазивног извештаја број 1200-2149 од 8. марта 2019. године, утврђено је следеће:

Предузеће је образложило, да је у циљу отклањања наведене неправилности, донело Одлуку о измени Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова број 1200/8422-2 од 20. фебруара 2019. године, којом је извршено усклађивање броја извршилаца на радним местима са стварним стањем. Истом Одлуком, укинута су радна места која су била систематизована, а на којима је било предвиђено нула извршилаца.

У прилогу Одазивног извештаја достављени су следећи докази о предузетој мери:

- 1) Одлука о измени Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова број 1200/8422-2 од 20. фебруара 2019. године.

2.4.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

3. МИШЉЕЊЕ

Прегледали смо одазивни извештај, који је на основу захтева из Извештаја о ревизији правилности пословања у делу примене закона који регулишу обрачун и исплату зарада код Јавно комуналног предузећа „Пут“, Нови Сад за 2017. годину број: 400 - 2527/2018 - 06/8 од 5. децембра 2018. године, израдило Јавно комунално предузеће „Пут“, Нови Сад.

Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписом и печатом потврдио Радојичић Душан, директор, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је сачинило Јавно комунално предузеће „Пут“, Нови Сад задовољавајуће.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић